

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: Katarzyna Górniak

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w K.

z udziałem W. T., Skarbu Państwa-Starosty (...)

o stwierdzenie nabycia służebności gruntowych przez zasiedzenie

postanawia:

1. stwierdzić, że Skarb Państwa, jako poprzednik prawny wnioskodawcy, nabył z dniem 1 stycznia 1985 roku przez zasiedzenie służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, obciążającą prawo własności nieruchomości obejmującej działkę ewidencyjną nr (...), w obrębie (...)_2. (...) S., jednostce ewidencyjnej N., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...), o przebiegu wyznaczonym na mapie do ustalenia służebności gruntowych sporządzonej przez geodetę uprawnionego inż. M. R. w dniu 14 września 2019 roku, zaewidencjonowanej za identyfikatorem ewidencyjnym materiału zasobu - operatu technicznego nr P. (...).2019. (...) przez Starostę (...) w dniu 8 listopada 2019 roku – to jest w granicach d-(...)-915-914-c-b-a-d, o powierzchni 9.828 m⁽²⁾,

polegającą na zapewnieniu każdoczesnemu właścicielowi linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV relacji O.-J., O.-M. (d. J.-M.) utrzymania tej linii wraz z pasem technologicznym o łącznej szerokości 50 metrów (po 25 metrów na każdą stronę od osi linii, po całej jej długości), a także na prowadzeniu eksploatacji tej linii, w tym na prawie dostępu, wejścia, przechodu i przejazdu (w tym odpowiednim sprzętem) w celu dokonywania czynności związanych z kontrolą, przeglądami, konserwacją, remontem, naprawą, modernizacją, przebudową, usuwaniem awarii linii, dokonywaniem wymiany urządzeń, jak również polegającą na obowiązku znoszenia przez każdoczesnego właściciela nieruchomości obciążonej ograniczeń i zakazów wynikających z posadowienia urządzeń przesyłowych na nieruchomości oraz istnienia pasa technologicznego linii elektroenergetycznej, która to służebność przysługuje obecnie wnioskodawcy (...) Spółce Akcyjnej w K.;

2. stwierdzić, że Skarb Państwa, jako poprzednik prawny wnioskodawcy, nabył z dniem 1 stycznia 1985 roku przez zasiedzenie służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, obciążającą prawo własności nieruchomości obejmującej działkę ewidencyjną nr (...), w obrębie (...)_2. (...) B., jednostce ewidencyjnej N., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...), o przebiegu wyznaczonym na mapie do ustalenia służebności gruntowych sporządzonej przez geodetę uprawnionego inż. M. R. w dniu 14 września 2019 roku, zaewidencjonowanej za identyfikatorem ewidencyjnym materiału zasobu - operatu technicznego nr P. (...).2019. (...) przez Starostę (...) w dniu 8 listopada 2019 roku – to jest w granicach e-1090-195-f-242-241-240-239-g-e, o powierzchni 7.209m⁽²⁾,

polegającą na zapewnieniu każdoczesnemu właścicielowi linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV relacji O.-J., O.-M. (d. J.-M.), utrzymywania tej linii wraz z pasem technologicznym o łącznej szerokości 50 metrów (po 25 metrów na każdą stronę od osi linii, po całej jej długości), a także na prowadzeniu eksploatacji tej linii, w tym na prawie dostępu, wejścia, przechodu i przejazdu (w tym odpowiednim sprzętem) w celu dokonywania czynności związanych z kontrolą, przeglądami, konserwacją, remontem, naprawą, modernizacją, przebudową, usuwaniem awarii linii, dokonywaniem wymiany urządzeń, jak również polegającą na obowiązku znoszenia przez każdoczesnego właściciela nieruchomości obciążonych ograniczeń i zakazów wynikających z posadowienia urządzeń przesyłowych na nieruchomości oraz istnienia pasa technologicznego linii elektroenergetycznej, która to służebność przysługuje obecnie wnioskodawcy (...) Spółce Akcyjnej w K.;

3. pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 6.695,84 zł (sześć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

4. ustalić, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt VIII Ns 483/15

UZASADNIENIE

W dniu 1 grudnia 2015 roku wnioskodawca (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K., reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem, wniósł o stwierdzenie, że poprzednik prawny Spółki, z dniem 1 stycznia 1975 roku nabył przez zasiedzenie służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, na nieruchomościach gruntowych obejmujących działkę ewidencyjną nr (...) w obrębie (...)_2. (...) S., gm. N., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...), oraz działkę ewidencyjną nr (...), w obrębie (...)_2. (...) B., gm. N., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...), polegającą na zapewnieniu każdoczesnemu właścicielowi linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV relacji O.-J., O.-M. (d. J.-M.) utrzymywania tej linii wraz z pasem technologicznym o łącznej szerokości 50 metrów (po 25 metrów na każdą stronę od osi linii, po całej jej długości), a także na prowadzeniu eksploatacji tej linii, w tym na prawie dostępu, wejścia, przechodu i przejazdu (w tym sprzętem ciężkim) w celu dokonywania czynności związanych z kontrolą, przeglądami, konserwacją, remontem, naprawą, modernizacją, przebudową, usuwaniem awarii linii, dokonywaniem wymiany urządzeń, jak również polegającą na obowiązku znoszenia przez każdoczesnego właściciela nieruchomości ograniczeń i zakazów wynikających z posadowienia urządzeń przesyłowych na nieruchomości oraz istnienia pasa technologicznego linii elektroenergetycznej, która to służebność przysługuje obecnie wnioskodawcy (...) Spółce Akcyjnej w K.. Jako uczestnika postępowania wnioskodawca wskazał W. T.. Wniósł także o zasądzenie na swoją rzecz od uczestnika zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wnioskodawca podniósł, że operatorem systemu przesyłowego w rozumieniu art. 3 pkt 24 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne, a działalność wnioskodawcy, wynikająca z jego ustawowych obowiązków, polega na świadczeniu usług przesyłu energii elektrycznej i utrzymaniu sieci elektroenergetycznej. Wnioskodawca jest odpowiedzialny za ruch sieciowy w systemie przesyłowym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, w tym połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi. W okresie poprzedzającym wejście w życie w/w ustawy, wnioskodawca i jego poprzednicy realizowali nałożone na nich obowiązki na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 roku o gospodarce energetycznej oraz ustawy z dnia 30 maja 1962 roku o gospodarce paliwowo-energetycznej.

Służebności gruntowe będąca przedmiotem niniejszego wniosku związane są z posadowieniem na w/w nieruchomościach obejmujących działki nr (...), trwałego i widocznego urządzenia linii elektroenergetycznej 220 kV relacji O.-J., O.-M. (dawniej J.-M., w dacie budowy Ł.-W.). Przedmiotowa linia oraz składające się na nią urządzenia przesyłowe wchodzi w skład przedsiębiorstwa wnioskodawcy, a właścicielem obu nieruchomości jest uczestnik.

Dalej wnioskodawca podniósł, że przebiegająca przez nieruchomości uczestnika linia elektroenergetyczna 220 kV J.-M. (nr przeszła 26-27 na działce nr (...), słup nr 27 na działce nr (...)) została wybudowana w latach 50-tych XX wieku w imieniu Skarbu Państwa, przez Zakład (...), a proces inwestycyjny był prowadzony zgodnie z ówczesnym prawem. Odbiór linii został dokonany protokołem z dnia 15 stycznia 1952 roku, a przejęcie linii do eksploatacji przyjęto na 16 stycznia 1952 roku o godz.12.00. Przebieg linii na odcinku nieruchomości stanowiących własność uczestnika obrazuje fragment mapy, na której uwidoczniono m.in. przedmiotową miejscowość, Na oryginale mapy znajduje się adnotacja „zweryfikowano dnia 29 listopada 1952 roku. Po wybudowaniu linii weszła ona na majątek poprzednika prawnego wnioskodawcy, działającego w (...) Zakładów (...). W 1955 roku nastąpiło planowane przejście odcinka linii z pracy pod napięciem 110 kV na pracę pod napięciem docelowym 220 kV, jak pracuje ona niezmiennie do chwili obecnej. Przedmiotowa linia, także na odcinku przebiegającym przez nieruchomości uczestnika, była poddawana przez wnioskodawcę i jego poprzedników prawnych standardowym czynnościom konserwującym i kontrolnym związanym z nieprzerwaną eksploatacją, dokonywano jej remontów, konserwacji, robót malarskich, zaś korzystanie z nieruchomości odpowiadało służebności gruntowej o treści służebności przesyłu.

Wnioskodawca podniósł, że on i jego poprzednicy prawni byli posiadaczami w dobrej wierze. Korzystali z nieruchomości nieprzerwanie i mieli przeświadczenie, że korzystają z nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu na podstawie tytułu prawnego. B. terminu zasiedzenia, mimo działania linii pod napięciem 220 kV od 1955 roku, należy liczyć od wejścia w życie przepisów Kodeksu cywilnego, zatem od dnia 1 stycznia 1965 roku, nabycie służebności gruntowych o treści odpowiadającej służebności przesyłu przez poprzednika prawnego wnioskodawcy nastąpiło zatem z dniem 1 stycznia 1975 roku, przy założeniu dobrej wiary. Wnioskodawca powołał się także na domniemania prawne płynące z przepisów art. 341 k.c., 340 k.c. i art. 7 k.c. (**wniosek k. 2-12**)

W odpowiedzi na wniosek, uczestnik W. T. wniósł o oddalenie wniosku i podniósł m.in., że wnioskodawca nie przedstawił żadnego tytułu prawnego, ani umownego, ani wynikającego z decyzji administracyjnej, do posadowienia urządzeń przesyłowych na jego nieruchomościach. (**odpowiedź na wniosek k. 131-132**).

Postanowieniem z dnia 22 lutego 2019 roku Sąd ustalił, że podmiotem uprawnionym do reprezentowania Skarbu Państwa, który został wezwany do udziału w sprawie, jest Starosta (...) Wschodni, który nie złożył odpowiedzi na wniosek. W dalszym toku postępowania i na rozprawach, wnioskodawca i uczestnik podtrzymali dotychczasowe stanowiska w sprawie. Uczestnik wyjaśnił, że z poczynionych przez niego ustaleń wynika, że działki objęte wnioskiem nie były nigdy państwowe. (**postanowienie k. 220, protokół rozprawy k. 326-331, k 415-416**)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Uczestnik W. T. jest właścicielem: 1) nieruchomości gruntowej obejmującej działkę ewidencyjną nr (...), w obrębie (...)_2. (...) S., jednostce ewidencyjnej N., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...)) nieruchomości gruntowej obejmującej m.in. działkę ewidencyjną nr (...), w obrębie (...)_2. (...) B., jednostce ewidencyjnej N., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...). Uczestnik nabył przedmiotowe nieruchomości od rodziców na mocy umowy darowizny z dnia 17 maja 1993 roku, sporządzonej w formie aktu notarialnego (k. 355-360). Rodzice wnioskodawcy kupili owe nieruchomości w roku 1970 od pana L., brak jest dokumentów świadczących o tym, że nieruchomości objęte wnioskiem były po II wojnie światowej państwowe, w latach 30-tych XX wieku stanowiły one część większej osady Braci K.. (**odpis zupełny KW k. 113-120 i k. 121-127, kserokopie dokumentów z akt księgi wieczystej k. 167-171 i k. 172-178, wydruk treści KW k. 289-295 i k. 296-304, kserokopia aktu notarialnego k. 324-326 k. 355-360, kserokopie dokumentów z akt ksiąg wieczystych k. 342-394, zeznania uczestnika W. T. k. 329-330, okoliczności bezsporne**)

W latach 50-tych XX wieku (1950-1952) na powyższych nieruchomościach (obejmujących obecne działki (...)) została zrealizowana inwestycja polegająca na posadowieniu na niej urządzeń elektroenergetycznych w postaci napowietrznej linii elektroenergetycznej o napięciu początkowo 110 kV, a od roku 1956 – o napięciu 220 kV (świadek K. S. zeznał, że na napięcie 220 kV linia przeszła w 1956 roku), relacji J. – M. (w dacie budowy relacji Ł.-W.) wraz ze słupem

wsporczym numer 27. Właścicielem tej linii wraz ze słupem wsporczym numer 27 jest obecnie wnioskodawca. Nad działką nr (...) zlokalizowane są przewody linii, zaś na działce nr (...) znajduje się stanowisko słupa nr 27 (słup kratowy).

Inwestycja była wykonana przez Zakład (...) na zlecenie Zakładów (...) w Ł.. Zakończenie inwestycji nastąpiło 16 stycznia 1952 roku (odbior etapowy). Następnie w dniu 25 marca 1952 roku linia elektroenergetyczna J. – M. została przekazana jako środek trwały przedsiębiorstwu państwowemu, które w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa zarządzało tą linią - Zakładom (...) - Zakładowi (...) w P.. Linia była eksploatowana przez Zakład (...) w P. (wchodzący w skład Zakładów (...)). W latach 1954-1955 była dokonywana wymiana izolacji na 220 kV. Fakt korzystania z linii potwierdzają dokumenty dotyczące sprawdzenia izolatorów linii, prac remontowych dotyczących słupów, w tym ich malowania. Przewody fazowe robocze linii były wymieniane w latach 1996-1997.

W 1975 roku Zakład (...) w P. został przekształcony w przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł.. Zakład (...) w Ł. stał się następnie częścią jednostki organizacyjnej pod nazwą Centralnego O. Energetycznego z siedzibą w W., który Zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów Nr 57 z 30 grudnia 1988 roku uległ podziałowi, w wyniku którego powstało przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł., które przejęło zorganizowaną część przedsiębiorstwa poprzednika prawnego, w skład którego wchodziła przedmiotowa linia elektroenergetyczna. Zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 roku, z dniem 12 lipca 1993 roku dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w Ł. w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia przedsiębiorstwa (w tym linii elektroenergetycznej 220 kV J.-M.) do spółki (...) S.A. w W.. Przedmiotowa linia elektroenergetyczna została wniesiona do tej spółki jako aport. Firmę spółki (...) S.A. w W. w dniu 24 października 2007 roku zmieniono na (...) S.A. w W.. W grudniu 2007 roku, w wyniku podziału (...), wydzielono części przedsiębiorstwa spółki (przedsiębiorstwa operatora sieci przesyłowej, którego składnikiem majątkowym była przedmiotowa linia) i wniesiono do spółki (...) S.A. w W.. W dniu 11 grudnia 2008 roku zmianie uległa firma spółki (...) S.A. w W. na (...) S.A. w W.. W dniu 9 stycznia 2013 roku zmianie uległa firma spółki (...) S.A. w W. na (...) S.A. w W.. **(okoliczności bezsporne i znane Sądowi z urzędu)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, w tym dowodów z dokumentów, dowodu z zeznań świadka oraz przesłuchania uczestnika, a także pisemnej opinii biegłego z zakresu geodezji, który sporządził dwie mapy do ustalenia służebności gruntowych na obu nieruchomościach objętych wnioskiem (w istocie wnioski dotyczyły ustanowienia dwóch służebności gruntowych na dwóch odrębnych nieruchomościach należących do jednego uczestnika).

Sąd Rejonowy, zważył co następuje:

Wniosek o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie dwóch nieodpłatnych służebności gruntowych, o treści odpowiadającej służebności przesyłu, był zasadny i zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 352 § 1 i 2 k.c. kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności, jest posiadaczem służebności, a do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy.

Specyfiką posiadania, jako stanu faktycznego, w oznaczonych okolicznościach kwalifikowanego, jako zdarzenie prawne, wywołujące skutki w zakresie rozliczeń z właścicielem nieruchomości i mogącego prowadzić do pierwotnego nabycia prawa własności przez zasiedzenie, jest posługiwanie się konstrukcją domniemań prawnych o charakterze usuwalnym. Obejmują one domniemanie posiadania samoistnego (art. 339 k.c.), ciągłości posiadania (art. 340 k.c.), posiadania zgodnego z prawem, dotyczące także posiadania przez poprzedniego posiadacza (art. 341 k.c.). Uzupełnia je domniemanie istnienia dobrej wiary, jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary (art. 7 k.c.). Istotą konstrukcji domniemań prawnych wzruszalnych jest ustawowe związanie sądu, co do istnienia danego faktu, które może być obalone dowodem przeciwnym. Ciężar wzruszenia spoczywa przy tym na przeciwniku strony powołującej się na istnienie okoliczności objętej domniemaniem.

Posiadanie jest stanem faktycznym podlegającym ochronie prawnej, a zmiany posiadacza, przedmiotowo istotnych cech takiego władztwa dla wywołania oznaczonych skutków prawnych w zasadzie zależą od podjęcia czynności prawnych lub wskazanych przez ustawę zdarzeń (np. art. 348-351 k.c. - formy przeniesienia posiadania, art. 176 k.c. - doliczanie posiadania poprzednika do czasu zasiedzenia w wypadku przeniesienia posiadania podczas biegu zasiedzenia, art. 123 § 1 k.c. w zw. z art. 175 k.c. - przerwanie biegu zasiedzenia).

Zasady powyższe mają zastosowanie także do ustalania w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia nabycia przez posiadacza praw rzeczowych stanowiących tytuł prawny do władania nieruchomością w pełnym (własność) lub obciążenia jej w ograniczonym zakresie (służebność).

Regulacja dotycząca służebności przesyłu została wprowadzona do Kodeksu cywilnego z dniem 3 sierpnia 2008 roku, przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731), jednak ta konstrukcja prawna funkcjonowała w obrocie cywilnoprawnym w drodze wykładni obowiązującej regulacji dotyczącej służebności gruntowych.

Zarówno w literaturze, jak i orzecznictwie dopuszczano, bowiem możliwość nabywania służebności gruntowych przez przedsiębiorców przesyłowych na skutek ich zasiedzenia. Przedmiotem zasiedzenia przez takiego przedsiębiorcę jest przed dniem 3 sierpnia 2008 roku służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Stanowisko to zostało potwierdzone między innymi w uchwale z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, (LEX nr 458125), w której Sąd Najwyższy uznał, że przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 305¹-305⁴ k.c.) dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa. Uzasadniając swój pogląd wskazał, że ustanowiona na rzecz przedsiębiorstwa (w znaczeniu podmiotowym) lub nabyta przez przedsiębiorstwo w drodze zasiedzenia służebność gruntowa, jako prawo korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie związanym z działaniem tego przedsiębiorstwa (art. 285 k.c.), odpowiada funkcji i treści nowo kreowanej służebności przesyłu. Stanowisko to podtrzymał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 listopada 2008 r., II CSK 326/08, (LEX nr 1130159), w wyroku z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08, (LEX nr 484715), w postanowieniu z dnia 5 czerwca 2009 r., I CSK 392/08 (LEX nr 578032), a także w uchwale z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13 (OSNC 2013/12/139).

Przesłankami zasiedzenia służebności na podstawie przepisu art. 292 k.c. w związku z art. 172 k.c. są: posiadanie dla siebie („samoistne”) trwałego i widocznego urządzenia, służącego do wykonywania służebności, nieprzerwane posiadanie trwające przez czas potrzebny do zasiedzenia, który to czas jest zależny od dobrej lub złej wiary posiadacza i wynosi: 10 lub 20 lat, albo 20 lub 30 lat, zależnie od obowiązującego stanu prawnego.

Spełnienie powyższych przesłanek powoduje nabycie ex lege ograniczonego prawa rzeczowego (służebności). Wydane przez sąd postanowienie stwierdzające nabycie ograniczonego prawa rzeczowego przez zasiedzenie ma jedynie charakter deklaratoryjny, co oznacza, że konieczne jest ustalenie daty nabycia, która może znacznie poprzedzać złożenie samego wniosku. Z tych też względów konieczne jest ustalenie obowiązującego prawa materialnego z chwili nabycia ex lege ograniczonego prawa rzeczowego.

Mając na względzie ustalony w sprawie stan faktyczny – okoliczność, że działki nr (...) (stanowiące dwie odrębne nieruchomości) będące obecnie własnością W. T., dla których prowadzone są księgi wieczyste nr (...), nie stanowiły nigdy własności państwowej (w tym nie ustalono by wchodziły one w skład Państwowego Funduszu Ziemi), należało przyjąć, że budowa spornych urządzeń przesyłowych nastąpiła na nieruchomościach prywatnych, zaś linia została oddana do eksploatacji w 1952 roku przy pracy na napięciu 110 kV, zaś w roku 1956 przeszła do pracy na napięciu 220 kV, zatem od 1956 roku należałoby liczyć rozpoczęcie biegu terminu zasiedzenia.

Od 1 stycznia 1947 roku zaczął obowiązywać dekret Rady Ministrów z dnia 11 października 1946 roku - Prawo rzeczowe (Dz.U.1946.57.319), zgodnie z którym termin zasiedzenia nieruchomości w złej wierze także wynosił 30 lat (art. 50 § 2). Zgodnie z przepisem art. 50 § 1 dekretu, kto posiada nieruchomość przez lat dwadzieścia, nabywa jej własność,

chyba że w chwili objęcia nieruchomości w posiadanie był w złej wierze (zasiedzenie). Temu, kto posiada nieruchomość przez lat trzydzieści, nie można zarzucać złej wiary (art. 50 § 2). Termin zasiedzenia liczony od roku 1956 (kiedy to linia działała już pod docelowym napięciem 220 kV, jak zeznał świadek K. S.) według przepisów dekretu prawo rzeczowe, przy przyjęciu złej wiary inwestora upłynąłby w roku 1986. Od 1 stycznia 1965 roku obowiązywał już jednak Kodeks cywilny, przy czym przepisy wprowadzające Kodeks cywilny zawierały podobną regulację jak przepisy dekretu wprowadzającego prawo rzeczowe. Zgodnie z art. XLI ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz.U.1964.16.94), do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego, stosuje się od tej chwili przepisy tego kodeksu; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie (§ 1 art. XLI). Jeżeli termin zasiedzenia według kodeksu cywilnego jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczyna się z dniem wejścia kodeksu w życie; jeżeli jednak zasiedzenie rozpoczęte przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych wcześniej, zasiedzenie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (§ 2 art. XLI). Mając powyższe na względzie, należało uznać w przedmiotowej sprawie, że zasiedzenie rozpoczęte przed wejściem w życie Kodeksu cywilnego – w roku 1956 – nie nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych wcześniej (30 lat liczone od 1956 roku, a nie 20 lat od 1 stycznia 1965 roku), zatem zasiedzenie następuje według przepisów Kodeksu cywilnego. Należy liczyć 20 lat od dnia 1 stycznia 1965 roku, w pierwotnym brzmieniu przepis Kodeksu cywilnego wymagał bowiem upływu 20 lat dla nabycia prawa własności nieruchomości przez zasiedzenie przez posiadacza samoistnego w złej wierze. Termin zasiedzenia upłynął więc 1 stycznia 1985 roku.

Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie wykazano przesłankę korzystania przez wnioskodawcę i jego poprzedników z trwałego i widocznego urządzenia na cudzym gruncie, w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność - korzystanie z nieruchomości będące przejawem władztwa nad nią w zakresie, w jakim uprawnia do niego służebność gruntowa (dla siebie). Na przedmiotowych nieruchomościach cały czas znajduje się napowietrzna linia elektroenergetyczna wraz ze słupem wsporczym, zaś przedsiębiorca przesyłowy korzystał z nieruchomości w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania tej linii, m.in. poprzez eksploatację, dokonywanie kontroli, przeglądów, konserwacji, napraw, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, jak również poprzez dostęp do urządzeń linii polegający na prawie przechodu i przejazdu przez nieruchomość.

Bezskuteczne było powoływanie się przez wnioskodawcę na domniemanie dobrej wiary (art. 7 k.c.). Skoro w dacie posadowienia urządzeń przesyłowych były one budowane na gruncie prywatnym, Skarb Państwa musiał mieć świadomość, że wykonywane wobec rzeczy prawo mu nie przysługuje. Dobra wiara istniałaby wówczas, gdyby posiadacz był przekonany, że posiada rzecz zgodnie z przysługującym mu prawem, a przekonanie to jest uzasadnione okolicznościami, przy czym dobrą wiarę wyłącza nie tylko pozytywna wiadomość o braku uprawnienia, ale i brak wiadomości spowodowany niedbalstwem. Z jednej strony oczywiście ciężar obalenia domniemanie dobrej wiary spoczywał w tej sprawie na uczestniku, jednak zgromadzony w sprawie materiał dowodowy obala to domniemanie. W niniejszej sprawie ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które nie usprawiedliwiały przekonania posiadacza, że nie narusza on cudzego prawa, a nawet nie powinny w ogóle u posiadacza wywoływać takiego przekonania. Poza głośnym stwierdzeniem, że wnioskodawca i jego poprzednicy byli posiadaczami w dobrej wierze, gdyż mieli przeświadczenie, że korzystają z nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu na podstawie tytułu prawnego, wnioskodawca nie przytoczył żadnych innych twierdzeń dotyczących chociażby okoliczności, w których to przeświadczenie o tytule prawnym miało powstać.

Okres wymagany do nabycia służebności z mocy samego prawa po upływie 20 lat posiadania w złej wierze upłynął w przedmiotowej sprawie z całą pewnością, z tych względów orzeczono jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania orzeczono, podstawie art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z ogólną zasadą ponoszenia kosztów w postępowaniu nieprocesowym.

Zgodnie z tą zasadą, każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie, co oznacza, że obciążają go koszty tej czynności, której sam dokonał, oraz czynności podjętej (np. przez sąd) w jego

interesie. Przykładowo, zatem, uczestnik poniesie koszty zastępstwa, jeśli udzielił pełnomocnictwa procesowego radcy prawnemu, koszty ustalenia następców prawnych, opłaty sądowe związane z pismem, które wnosi, opłaty skarbowe od pełnomocnictwa. Pomijając wyjątki przewidziane w art. 520 § 2 i 3 k.p.c., koszty poniesione przez uczestników związane z ich udziałem w sprawie nie podlegają wzajemnemu rozliczeniu (zwrotowi). Zasada rządząca kosztami w postępowaniu nieprocesowym odbiega, więc od reguły dominującej w procesie, w myśl której strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi - na jego żądanie - wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 k.p.c.). Zasada ujęta w art. 520 § 1 k.p.c. jest nienaruszalna w sytuacji, w której uczestnicy są w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub - mimo braku tej równości - ich interesy są wspólne. Taka zaś sytuacja miała miejsce w przedmiotowej sprawie. W pozostałych wypadkach sąd może od tej zasady odstąpić i na żądanie uczestnika albo z urzędu - jeżeli działa bez adwokata lub radcy prawnego (art. 109 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) - orzec według dyrektyw określonych w art. 520 § 2 lub 3 k.p.c. Przepis art. 520 § 2 k.p.c. umożliwia stosunkowe rozdzielenie obowiązku zwrotu kosztów między uczestnikami lub obciążenie nimi jednego uczestnika (lub kilku wybranych), jednak punktem wyjścia do rozstrzygnięcia jest tutaj różny stopień zainteresowania uczestników wynikiem postępowania lub sprzeczność interesów, a nie zakres ostatecznego uwzględnienia żądań. Z kolei przepis art. 520 § 3 k.p.c. dopuszcza możliwość zasądzenia kosztów postępowania od uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone na rzecz uczestnika, który te wnioski negował albo składał wnioski przeciwne.

Przepisy art. 520 § 2 i 3 k.p.c. nie znajdują jednak zastosowania w przedmiotowej sprawie, ze względów wskazanych powyżej. Nawet gdyby przyjąć, że któryś z uczestników był bardziej zainteresowany wynikiem niniejszego postępowania, to jako najbardziej zainteresowanego należałoby wskazać wnioskodawcę. Z tych względów orzeczono, jak w punkcie 4 sentencji postanowienia.

Z tych samych przyczyn, Sąd nakazał pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 6.695,84 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, to jest wydatków na opinię biegłego z zakresu geodezji, o której przeprowadzenie wnioskował sam wnioskodawca (wysokość tychże kosztów wynikała z prawomocnego postanowienia).